

Súd: Okresný súd Žiar nad Hronom
Spisová značka: 28P/3/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6420202079
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Radovan Beňo
ECLI: ECLI:SK:OSZH:2020:6420202079.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žiar nad Hronom v konaní pred sudcom JUDr. Radovanom Beňom vo veci starostlivosti o maloleté dieťa M. R., N.. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpená Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, pracovisko Žiar nad Hronom ako kolíznym opatrovníkom, dieťa matky: Q. X., N.. XX.XX.XXXX, A. Q. R. Č.. XXX, XXX XX Q. R., a otca: K. R., N.. XX.XX.XXXX, A. P.. K. X, XXX XX N. A., za účasti Okresnej prokuratúry Žiar nad Hronom, v konaní o návrhu otca na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, takto

rozhodol:

Súd návrh otca K. R., N.. XX.XX.XXXX, na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej M. R., N.. XX.XX.XXXX, **z a m i e t a**.

Súd **z r u š u j e** neodkladné opatrenie, ktoré bolo nariadené uznesením Okresného súdu Žiar nad Hronom č.k. 28P/3/2020-31 zo dňa 30.06.2020.

Súd **u r č u j e** nad výchovou maloletej M. R., N.. XX.XX.XXXX, dohľad na obdobie 12 mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia, ktorý sa bude vykonávať za súčinnosti Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, pracovisko Žiar nad Hronom, ktorý je povinný štvrtročne podávať súdu správu z výkonu dohľadu nad maloletým dieťaťom.

Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1.1. Otec maloletej M. R., N.. XX.XX.XXXX, podal dňa 23.06.2020 na Okresný súd Žiar nad Hronom návrh na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej, pričom žiadal, aby súd maloletú zveril do jeho osobnej starostlivosti a matku zaviazal prispievať na výživu maloletej výživným vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrované nepľnoleté dieťa mesačne. Zároveň otec navrhol nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým by súd zveril mal. M. F.o jeho osobnej starostlivosti.

1.2. V návrhu otec uviedol, že mal. M. je žiačkou 9. ročníka P. M. Š. D. Š. M. Ž. N. S.. V rámci opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, pracovisko Žiar nad Hronom boli vykonávané aj pohovory s mal. M., ktorá sa vyjadрила, že ju mal partner jej matky M. K. obťažovať. Preto aj uteká z domu. Túto skutočnosť sa otec maloletej dozvedel počas pohovoru na úrade. Dozvedel sa tiež, že mal. M. sa zdržiava u matky svojho priateľa mal. Q. S. - W.. A.Ž. F. na adrese Ž. N. S., V.. E. XX. Otec uviedol, že nechce, aby sa o maloletú starali cudzí ľudia a keďže doma to pre ňu nie je bezpečné, žiada o jej zverenie do svojej starostlivosti.

2. Tunajší súd uznesením č.k. 28P/3/2020-31 zo dňa 30.06.2020 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým zveril mal. M. do osobnej starostlivosti otca a matku zaviazal prispievať na výživu maloletej minimálnym výživným. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 21.07.2020.

3. Súd nariadil vo veci pojednávanie na deň 14.09.2020, na ktorom vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi, ako aj vyluchom účastníkov konania, pričom zistil nasledujúce skutočnosti:

4.1. Okresný súd Žiar nad Hronom rozsudkom sp. zn. 8P/178/2004 zo dňa 27.07.2004 zveril maloletú M. R. do výchovy a opateru matke a otca K. R. zaviazal povinnosťou prispievať na maloletú výživným vo výške 1,65 Eur (50,- Sk) mesačne. Vyživovacia povinnosť otca k maloletej bola naposledy upravená rozsudkom okresného súdu sp. zn. 26P/22/2019 zo dňa 29.04.2019, ktorým súd schválil rodičovskú dohodu a otca zaviazal platiť zvýšené výživné na mal. M. vo výške 90,- Eur mesačne.

4.2. Dňa 09.03.2020 ÚPSVaR Banská Štiavnica, pracovisko Žiar nad Hronom podal návrh na uloženie výchovného opatrenia a nariadenie neodkladného opatrenia. Vo veci bolo nariadené neodkladné opatrenie uznesením OS Žiar nad Hronom č.k. 9P/13/2020-20 zo dňa 11.03.2020, právoplatným dňa 13.06.2020, ktorým súd nariadil, aby matka Q. X. odovzdala maloletú M. R. do starostlivosti F. E. M. T. na dobu 12 týždňov odo dňa umiestnenia.

4.3. Uznesením okresného súdu sp. zn. 19Em/1/2020 zo dňa 19.05.2020 súd vyhlásil výkon rozhodnutia za neprípustný a výkon rozhodnutia zastavil. Dôvodom tohto rozhodnutia bola skutočnosť, že maloletá M. je gravidná. Diagnostika v centre by nemohla prebiehať ako v bežnom procese diagnostiky, maloletá by nebola schopná zúčastňovať sa všetkých výchovno-vzdelávacích procesov. Jej pobyt v danom centre by preto nesplnil sledovaný účel.

4.4. Zo správy UPSVaR Banská Štiavnica, pracovisko Žiar nad Hronom zo dňa 30.06.2020 súd zistil, že mal. M. sa zdržiava v domácnosti matky jej priateľa p. A. F. M. Ž. N. S., nakoľko sa bála odísť do domácnosti matky pre údajné obťažovanie zo strany druhu jej matky. Matka bola vyzvaná, aby si plnila svoje rodičovské povinnosti a zabezpečovala starostlivosť o mal. M.. Vzťah matky a dcéry bol výrazne narušený, čo sa ešte zhoršilo po oznámení o obťažovaní mal. M.. Matka dcéru odmieta, nezabezpečuje jej starostlivosť, odmieta jej vybaviť prvý občiansky preukaz, kde je prítomnosť zákonného zástupcu potrebná, zdravotnú dokumentáciu maloletej má u seba i keď bola vyzvaná, aby ju odovzdala ošetrujúcej lekárke maloletej. Na základe uvedených skutočností bol na pohovor prizvaný otec mal. M., ktorý uviedol, že o svoju dcéru sa bude starať a plniť si rodičovské povinnosti. Maloletá je zdravá, nenavštevuje žiadneho špecialistu. V tom čase bola v šiestom mesiaci tehotenstva.

4.5. Zo správy Okresnej prokuratúry Žiar nad Hronom zo dňa 10.08.2020 vyplýva, že prokuratúra vedie trestné stíhanie, kde poškodenou je mal. M. a podozrivým je druh jej matky, a to pre zločin sexuálneho násillia. V tom čase nebol nikto obvinený.

4.6. Zo správy UPSVaR Banská Štiavnica, pracovisko Žarnovica zo dňa 12.08.2020 súd zistil, že bolo vykonané sociálne šetrenie v mieste bydliska otca maloletej, ktorý býva v domácnosti s partnerkou a ich spoločnou mal. dcérou. Rodina žije v staršom rodinnom dome vo vlastníctve inej osoby. V dome sa nachádza jedna samostatná izba, kúpeľňa a kuchyňa, ktorá slúži zároveň ako spálňa. Toaleta je vonku suchá. Domácnosť je vybavená účelným nábytkom. Poriadok a hygiena boli v čase šetrenia na primeranej úrovni. Otec pri šetrení uviedol, že mal. M. bola neodkladným opatrením zverená do jeho starostlivosti, ale nezdržiava sa tam. Informoval, že maloletá býva so svojím priateľom, s ktorým je tehotná. Otec uviedol, že o dcére nič nevie, maloletá odmieta ísť ku nemu bývať. Ak to tak bude naďalej, so zverením súhlasiť nebude. S dcérou si ani toho času vôbec nevoláva. V minulosti bola u nich pár krát na návšteve, pričom prišla aj s priateľom.

4.7. Zo správy UPSVaR Banská Štiavnica, pracovisko Žiar nad Hronom zo dňa 10.09.2020 súd zistil, že mal. M. sa zdržiava v domácnosti matky jej priateľa p. A. F. M. Ž. N. S., a to so súhlasom svojho otca. Maloletá sa vyjadrila, že s otcom si telefonujú, ale má dojem, že ju nechce v domácnosti v N. A., lebo s tým nesúhlasí jeho priateľka. V domácnosti svojho priateľa má vytvorené podmienky, v ktorých sa pripravuje na blížiaci pôrod. Vzťah matky a dcéry sa upravil, navzájom spolu komunikujú a matka sa vyjadrila, že v prípade, že otec odmietne zverenie do jeho osobnej starostlivosti, súhlasí, aby bola maloletá zverená do jej starostlivosti. Matka uviedla, že bola na svoju dcéru nahnevaná, pretože zostala tehotná so svojím priateľom, ale so situáciou sa zmierila a ak bude vedieť, pomôže svojej dcére. Prešetrením pomerov u matky bolo zistené, že obýva nájomný byt od obce Q. R.. Matka je zamestnaná v F. Q. R. ako ošetrovatelka. Pracuje na zmeny a jej príjem je v priemere 700,- Eur mesačne. V domácnosti spoločne s matkou žije aj jej priateľ M. K., ktorý je invalidný dôchodca, jej dospelý syn s priateľkou a nepnoletým synom. Maloletá uviedla, že počas leta bol doma aj jej priateľ, ktorý je umiestnený v T. E. M. R.Á.. Spolu chodili na lekárske prehliadky a pripravovali sa na príchod dieťaťa. Pobyt jej priateľa Q. S.C. M. T. M. R. končí dňa 27.10.2020. V rodine boli vykonávané pravidelné šetrenia počas jeho prázdninového pobytu, neboli zistené žiadne nedostatky. Matka priateľa maloletej p. A. F. vyjadrila súhlas, aby sa maloletá zdržiavala v jej domácnosti. Chce jej pomáhať v starostlivosti o dieťa.

4.8. Z lustrácií v systéme Sociálnej poisťovne a správ ohľadom zárobkových pomerov otca súd zistil, že nemá evidovaného žiadneho zamestnávateľa, aktuálne nie je vedený ako uchádzač o zamestnanie. Matka poberá na mal. M. náhradné výživné od úradu.

4.9. Z výsluchu matky maloletej na pojednávaní súd zistil, že jej vzťah k dcére sa upravil, maloletá sa môže vrátiť do jej domácnosti. V čase keď bolo vydané neodkladné opatrenie bola s dcérou pohádaná, predovšetkým z dôvodu, že bola proti jej vzťahu s priateľom, s ktorým aj následne zostala tehotná. Dcéru vychovala sama, otec sa na výchove nijakým spôsobom nepodieľal, o výchovu sa nezaujímal. Podľa jej vedomosti má otec maloletej problémy s alkoholom. K tvrdenému obťažovaniu maloletej zo strany jej druha M. K. matka uviedla, si to maloletá vymyslela, dá sa povedať, že z pomsty, pretože ona bránila dcéru vo vzťahu. Z tohto dôvodu bolo aj správanie maloletej problémové, vrátane útekov z domácnosti. Matka chcela, aby si dcéra dokončila školu, pripravila sa na ďalší život ale keďže zostala tehotná, v súčasnosti je pripravená jej pomôcť. Matka poprela akékoľvek obťažovanie maloletej zo strany jej druha. Uviedla, že jej druh maloletú vychoval, postaral sa aj o ostatných súrodencov, v minulosti podnikal. Aktuálna dohoda s dcérou je taká, že dcéra bude bývať v domácnosti svojej svokry s tým, že matka je pripravená jej pomôcť vo všetkých smeroch, aj s návštevami u lekárov a v prípade, ak bude mal. M. chcieť sa vrátiť do jej domácnosti, nebudem jej v tom brániť a doma ju privíta.

4.10. Maloletá M. R. na pojednávaní uviedla, že s matkou sa udobrili, prepáčili si. V súčasnosti býva v domácnosti u svojej svokry A. F., ktorá jej pomáha. Čo sa týka obvinenia druha jej matky z obťažovania uviedla, že toto si v tom čase vymyslela, pretože nevedela čo už má robiť. Chcela byť so svojím priateľom a matka jej v tom bránila.

4.11. Z prednesu kolízneho opatrovníka na pojednávaní vyplýva, že rodinu pani F. pravidelne monitorujú, najmenej raz za týždeň sú s nimi v kontakte aby preverili, že starostlivosť o mal. M. prebieha v poriadku. Podľa ich názoru je momentálne najlepším riešením, aby maloletá zostala zverená v osobnej starostlivosti matky a z tohto dôvodu navrhli návrh otca zamietnuť.

4.12. Prokurátorka OP Žiar nad Hronom na pojednávaní uviedla, že za aktuálneho stavu by bolo v záujme maloletej, aby zostala v starostlivosti svojej matky a teda návrhu otca by súd nemal vyhovieť. Dala súdu na zváženie, aby nariadil vo veci výchovné opatrenie v podobe dohľadu nad starostlivosťou o maloletú. K trestnému stíhaniu vo veci obťažovania maloletej nemala aktuálne presné informácie, avšak s poukazom aj na skutočnosti, ktoré odzneli na pojednávaní, kedy maloletá vysvetlila, z akého dôvodu došlo k týmto jej tvrdeniam a obvineniam, nepredpokladá, že vo veci bude vznesené obvinenie.

5. Podľa § 36 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

Podľa § 26 zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

Podľa § 37 ods. 2 písm. b) zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení týchto výchovných opatrení: určí nad výchovou maloletého dieťaťa dohľad; dohľad vykonáva najmä za súčinnosti orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obce, školy, neštátnych subjektov a zariadenia, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené.

Podľa § 37 ods. 8 zákona o rodine, súd hodnotí účinnosť výchovného opatrenia priebežne tak, aby pred uplynutím obdobia, ktoré uviedol v rozhodnutí o jeho uložení, zhodnotil splnenie účelu výchovného opatrenia. Súd zruší výchovné opatrenie, ak splnilo svoj účel. Ak je to v záujme maloletého dieťaťa, môže súd rozhodnúť o opakovanom uložení výchovného opatrenia alebo o uložení iného vhodného výchovného opatrenia.

Podľa § 363 zákona č. 161/2015 Z.z., Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), súd môže aj bez návrhu zrušiť nariadené neodkladné opatrenie, ak sa zmenia pomery alebo ak odpadli dôvody, pre ktoré bolo nariadené.

6. Vychádzajúc z uvedených skutkových zistení a ustanovení právnych predpisov dospel súd k záveru, že návrh otca nie je dôvodný.

7. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že u mal. M. sa v prvej polovici roka 2020 vyskytovalo problémové správanie, kedy matka starostlivosť a výchovu maloletej dostatočne nezvládala, maloletá matku nerešpektovala, opakovane bola nahlasovaná jej nezvestnosť, neplnila si školskú dochádzku.

Z tohto dôvodu bolo aj v konaní sp. zn. 9P/13/2020 dňa 11.03.2020 nariadené neodkladné opatrenie, ktorým bola maloletá odovzdaná do starostlivosti diagnostického centra na dobu 12 týždňov. Jej pobyt v diagnostickom centre sa však nezrealizoval, predovšetkým z dôvodu jej tehotenstva, kvôli ktorému by sa nemohla zúčastniť procesu diagnostiky a jej pobyt by nesplnil svoj účel. V čase vydania neodkladného opatrenia v prejednávanej veci, ktorým bola maloletá zverená do osobnej starostlivosti otca, bolo potrebné riešiť v tom čase aktuálnu situáciu, predovšetkým narušený vzťah medzi maloletou a jej matkou spojený s tvrdeniami maloletej o jej obťažovaní zo strany druhá matky. Maloletá však od vydania neodkladného opatrenia väčšinu času netrávila v domácnosti otca, ale v domácnosti matky svojho priateľa, s ktorým čaká dieťa. Na základe aktuálnej správy zo šetrenia pomerov, ako aj výsluchom maloletej a jej matky na pojednávaní mal súd preukázané, že ich vzájomný vzťah sa upravil, matka je ochotná a pripravená naďalej zabezpečovať starostlivosť o dcéru a pomáhať jej aj v rámci jej tehotenstva a tiež následne po pôrode, pričom maloletá sa môže kedykoľvek vrátiť do domácnosti matky. Na základe ich vzájomnej dohody v súčasnosti maloletá býva v domácnosti matky svojho priateľa, v ktorej boli vykonávané opakované šetrenia zo strany kolízneho opatrovníka, pričom neboli zistené nedostatky, resp. okolnosti, z ktorých by vyplývalo, že pobyt maloletej na uvedenom mieste by bol spôsobilý ohroziť jej ďalší zdravý vývoj. Zo strany maloletej tvrdené obťažovanie jej osoby druhom matky sa v čase meritórneho rozhodovania súdu nepotvrdilo, naopak samotná maloletá uviedla, že si tieto okolnosti vymyslela ako reakciu na odmietavý postoj matky k jej vzťahu s priateľom, s ktorým aktuálne očakáva narodenie dieťaťa. Čo sa týka postojov otca maloletej k jej zvereniu, síce bol z jeho strany podaný samotný návrh na začatie konania, ktorý však reagoval na v tom čase aktuálnu situáciu, kedy bola ohrozená ďalšia výchova maloletej z dôvodu narušeného vzťahu s matkou. V priebehu konania sa však otec v rámci šetrenia pomerov vyjadril, že maloletá v jeho domácnosti od vydania neodkladného opatrenia netrávila väčšinu času, odmietala ísť do jeho domácnosti, preto prehodnotil svoj návrh na jej zverenie do svojej starostlivosti. Pojednávania sa otec nezúčastnil.

8. Na základe uvedených skutočností dospel súd k záveru, že nateraz je v najlepšom záujme maloletej M., aby zostalo zachované jej zverenie do osobnej starostlivosti matky, o ktorej bolo rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 8P/178/2004 zo dňa 27.07.2004. Aktuálny zdravotný stav maloletej spojený s jej tehotenstvom si vyžaduje pokoj a vyhýbanie sa stresovým situáciám. Bolo preukázané, že v domácnosti matky, resp. aj v domácnosti p. F., kde sa maloletá aktuálne zdržiava, sú vytvorené vhodné podmienky na jej ďalší zdravý vývoj. Súd venoval náležitú pozornosť aj názoru samotnej maloletej, ktorá je vo veku takmer 17 rokov a je schopná samostatne posúdiť okolnosti ďalšej starostlivosti o ňu a vyjadriť svoj názor. Z uvedených dôvodov súd nepovažoval návrh otca na zverenie maloletej do jeho osobnej starostlivosti za dôvodný a zamietol ho, čím teda nedošlo k žiadnej zmene ohľadom doterajšieho zverenia maloletej do osobnej starostlivosti matky.

9. Na základe rovnakých skutkových zistení a právneho posúdenia súd dospel k záveru, že od nariadenia neodkladného opatrenia v prejednávanej veci došlo k zmene pomerov a odpadli dôvody, pre ktoré bolo nariadené. S poukazom na § 363 CMP preto súd zrušil neodkladné opatrenie, ktoré bolo nariadené uznesením č.k. 28P/3/2020-31 zo dňa 30.06.2020.

10. Súd pri svojom rozhodovaní vzal do úvahy okolnosti súvisiace s vyššie popísaným problémovým správaním maloletej v nedávnom období, tiež jej blížiaci sa pôrod a narodenie dieťaťa, s čím budú nevyhnutne spojené nové povinnosti, ktoré bude musieť maloletá plniť, ako aj nové záťažové situácie. S prihliadnutím na tieto nadchádzajúce okolnosti a na nestálosť výchovného prostredia maloletej v poslednom období súd dospel k záveru, že bude v záujme maloletej nariadenie výchovného opatrenia v podobe dohľadu nad starostlivosťou o ňu, aby sa minimalizovalo riziko vzniku okolností, ktoré by nepriaznivo vplývali na ďalší zdravý vývin mal. M., resp. aby boli takéto nežiaduce okolnosti včas zachytené. Dohľad bude vykonávaný v súčinnosti s príslušným orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, ktorý bude súdu štvrtročne podávať správu z výkonu dohľadu.

11. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak, nakoľko v priebehu konania súd nezistil také okolnosti, ktoré by odôvodňovali iné rozhodnutie.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15-tich dní odo dňa jeho doručenia, prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici, a to písomne v potrebnom počte vyhotovení (§ 362 ods. 1 veta prvá zákona č. 160/2015 Z.z., Civilný sporový poriadok).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP). Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a musí byť podpísané. Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania. Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil (§ 125 ods. 3 CSP).

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 63 CMP),
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci (§ 62 ods. 1 CMP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov. Ak ide o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému alebo o návrat maloletého do cudziny pri neoprávnenom premiestnení alebo zadržaní, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia podľa § 370 a nasl. CMP.